

CATALUNYA SOCIAL



Organ d'ACCIO POPULAR

Any XII. Núm. 633

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

30 setembre 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

L'últim fracàs de l'Estat-pedagog

El que passa amb la substitució de l'ensenyança religiosa per part de l'Estat ens faria riure si no fos tràgic. Sense calcular ni mitjans ni necessitats del país, un bon dia el Govern Azaña obtingué de les Corts la declaració que calia substituir ràpidament l'ensenyança religiosa. Com? Heus ací el que no saben ni el Parlament ni el Govern. Però el sectarisme s'imposava a tot i a tothom, i calia donar carn a la fera demagògica. I vingué la llei, i han començat totseguit les declaracions d'impossibilitat del seu compliment.

L'Estat es va trobar amb una altra càrrega feixuga. I per alleugerir-la va recórrer al mitjà, tant freqüent a Espanya, de constituir Comissions en tots els Municipis. Quedaren constituïdes les Comissions sense quasi saber el que havien de fer. I tot seguit demanaren auxili a l'Estat, ja que l'Estat sembla que ho ha d'ésser tot i ha de tenir solucions a la butxaca per a tota mena de problemes.

I vingué l'Estat amb el corresponent decret del Govern dient que s'installarien una munió d'Instituts de segon ensenyament. Però ¿amb quins mitjans econòmics? Pagant-los quasi bé en la seva totalitat els Ajuntaments (25.000 pessetes anyals per cada Ajuntament que volgués un Institut, irregular i atrotinat, és clar). A més, els Ajuntaments havien de facilitar edifici, material de treball i mobiliari, etc.

El resultat es podia preveure. Precisament són els Ajuntaments de poblacions mitjanes i petites els afectats, i tot seguit s'ha vist com aquestes corporacions no podien atendre aquesta càrrega que de vegades representava fins i tot el vint-i-cinc per cent del seu Pressupost. Fer un sacrifici un cop, alguns ho haurien resistit. Però, fer-lo cada any, com?

Mentrestant, el curs ha començat. I les institucions de segon ensenyament de caràcter religiós han estat prohibides per la llei. I a hores d'ara, tenim aquelles institucions tancades, i no inaugurades les de l'Estat, produint-se així el que ja tothom no emmetzinat pel

sectarisme podia preveure. A fe que han acreditat la seva previsió d'estadistes i polítics calculadors els senyors de los Rios, Domingo, Barnés i altres pedagogs del Ministeri Azaña. Per aquesta sola raó, en països on la política veritable existeix, n'hi hauria prou per a declarar-los incapacitats per a ocupar mai més un càrrec públic.

I a hores d'ara ens trobem amb el fet que si no fossin moltes escoles privades que, fora dels Ordes religiosos han nascut i s'han multiplicat en els últims mesos, els nostres estudiants restarien enmig del carrer mentre el curs acadèmic va transcorrent, i perdrien així un temps magnífic. ¿Quin èxit el d'aquells Ministres!

Últimament, per acabar d'adobar-ho, el nou Director General d'Instrucció Pública, ha fet unes declaracions mostrant la impotència de l'Estat per a resoldre aquell problema, car no compta amb locals, ni amb pessetes, ni amb material pedagògic, ni amb mobiliari per a instal·lar escoles. I el que és més greu, el propi Director General, tot i refermant el criteri absurd de la llei i dels seus antecessors, acusa d'això a les Comissions Municipals, que ni tenen esperit, ni vocació, ni decisió per afrontar aquest gravíssim problema. Doncs ¿què es creien aquells senyors, legislant de Madrid estant? És evident que l'esperit públic és contrari a aquest sectarisme desbordat i sense fre; aquesta és la raó que el problema no es resolgui.

¿És així com pensen resoldre els altres problemes de cultura els governants esquerrans de la República? Això ens pot donar la mida de moltes altres coses, que dissortadament ens sabem de memòria.

Queda demostrat una vegada més que els nostres esquerrans tenen la ciència del destruir; però que no han adquirit encara la ciència difícil i pròpia dels veritables homes cims dels pobles: la d'edificar i construir. I cal tenir en compte que en el món només es destrueix de fet, allò que se substitueix.

Una almoïna i un tros de cor

PER JAUME RAVENTÓS

Llegeixo en el diari una cosa per l'estil d'això: "Hem rebut de P. S. mil pessetes per repartir entre famílies necessitades. Déu li pagui la caritat". Tantes vegades com he llegit notícies per l'estil i no m'han servit d'estímul a cap mena de meditació, com si diguéssim no he sabut llegir entre línies, no hi he sabut veure res més que el que deia la lletra; aquesta vegada, però, no ha estat així, sinó que la fantasia m'ha portat imatges i l'enteniment ha començat a filar raciocinis i a teixir xarxes de meditacions.

La imaginació, com dic, em porta a un magatzem de la dreta de l'eixampla de la gran Barcelona. Les reixes plegables són obertes a dreta i esquerra. Una vidriera opaca tanca l'entrada i a la porta envidriada hi veig grabada en belles lletres angleses aquesta inscripció: "P. S. Teixits".

La meua ànima no necessita trucar ni que li obrin cap porta; sinó que valent-se del do de la subtilitat atravesa la vidriera pel dret. A dreta i esquerra hi troba grans prestatges amb peces de roba blanca encaixades en els seus nínxols. Sense ésser vist ni sentit vaig caminant magatzem endins. És profund, molt profund, té tota la fondària de la casa i més enllà com un altre magatzem cobert amb pilastres i vigues de ferro, solera i moltes claraboies. Al cap d'allà tot un rengle de despatxos amb finestretes i separats per embans; un d'ells té una porta tapissada de baieta i una placa de vidre que porta gravada la paraula "Gerència". Pel davant d'aquests burós es passeja mandrosament un mosso amb brusa llarga de fil cru i una placa de vidre que porta gravada la paraula "P. S. Teixits". Li sóc invisible.

Dins el despatx de la gerència hi ha el senyor P. S. en persona. Una mirada al despatx em fa veure que és persona catòlica. Conec bé el calendari comercial penjat a la paret del fons. No és un calendari qualsevol; és d'una editorial religiosa de Barcelona i en el cartró hi ha una imatge del Sagrat Cor. Molt bé. Li alabo aquella pública confessió de les seves creences. Pel demés no m'és desconegut. Que en fa de temps que el conec!

És clar que el senyor P. S. no em veu; però jo me'l miro de cap a peus. Afeitat de cara, ulls intel·ligents, trets de fesomia enèrgics. Està llegint amb aire de dissimulada satisfacció unes planes de números que li acaben de portar del buró del costat. És el balanç del semestre passat. He desxifrat bé la ratlla que diu: "Ganàncies 55.384'22 pessetes." Llegeixo el seu pensament que va filosofant:

— La crisi s'accentua. El negoci no és com el del semestre passat; però, ens aguantem com no era d'esperar. Estic content. Com de costum caldrà fer una almoïna proporcionada als beneficis. Ho tinc com una obligació. Ho vaig consultar amb un moralista i sembla que amb un dos per cent dels beneficis pago el deute de l'almoïna. Com que jo no sóc bo per veure misèries, el diari ja s'encarregarà de repartir-ho. He trobat que és el sistema més còmode.

Pren un sobre, hi fica dins un billet de mil pessetes, hi encabeix un full del bloc de notes on escriu

amb llapiç tinta: "Sr. Administrador del diari Tal. Adjunto mil pessetes per famílies pobres a discreció de vostè. P. S.". Així, amb inicials solament. Crida el mosso i li mana que porti aquell encàrrec a l'administració del diari Tal, que no esperi resposta, que no digui de part de qui i que tingui compte perquè són diners.

Demano al lector que juntament amb mi tributi un aplaudiment al senyor P. S., però... ¿També hi haurà "peròs" en tan bona obra? Si; però no són de reprobató, sinó d'encoratjament.

Jo que he anat seguint tot el procés d'aquesta almoïna, m'acosto al senyor P. S., i així d'ànima a ànima, no amb paraules, sinó amb una mena de comunicació mental li faig:

— Molt bé, senyor P. S., molt bé. Vós voleu ésser caritatiu i en aquest sentit ja heu pujat el primer graó. Us heu després d'una quantitat amb la consciència que complieu una obligació. Això és molt i s'ha d'esperar que, per aquesta bona obra, Déu farà créixer en vós la caritat.

S'ha d'esperar que no calculeu amb tanta aritmètica i, posat que els temps són com són, tan crítics, obrireu la mà amb més abundància ja que sou ric i us ragen moltes aixetes al vostre safareig. I aquest serà un segon graó.

S'ha d'esperar que més enllà pensareu que és bo que la moneda arribi als que la necessiten embolicada amb tels esfullats del cor i, ja que vós esteu tan enfeinat que ni temps teniu per passar estones amb la família, us recordareu, si més no, que hi ha persones plenes d'amor al pròxim que estan en tracte freqüent amb la misèria, persones que tenen molt bona labia i molta voluntat, però pocs diners, i que amb els diners vostres farien bé als cossos i a les ànimes. I ja haureu pujat un graó més.

I s'ha d'esperar encara que arribarà un dia en què el vostre neguit de negociant s'encalmarà una mica i vós, us donareu compte que hi ha associacions de caritat on hi van homes tan enfeinats com vós i on vós us trobaríeu bé i fariu la màxima caritat d'acompanyar vostres dones amb vostres visites i llavors foren els tels del vostre mateix cor que embolicarien l'almoïna i vós aprendríeu l'art d'estimar el pròxim com us estimeu a vós mateix i això per amor a Déu.

La vostra àvia, mestressa de la vostra casa pairal de Vilatorrada, quan s'atansava un pobre a la masia el sortia a rebre i, abans que ell badés boca, li deia: "Bon home ¿em fariu el favor de dir un parenostre pel avantpassats d'aquesta casa?" I el pobre deia el parenostre i en havent acabat li feia la mestressa: "Déu us ho pagui" i li allargava un tros de pa; tot com si l'almoïna l'hagués rebuda ella. Hi posava un tel del cor.

La vostra mare, quan vivíeu en aquell carreró de la Barcelona vella, us donava cinc cèntims per tirar del balcó estant al ceguet que passava tocant el violí i us deia: "No els tiris pas així nets i pelats; sinó embolicats en un paper. Són com el pa del pobre i no estaria bé que el ceguet hagués d'aplegar el seu pa del fanc". També hi sabia posar un tel del seu cor i ensenyava de fer-ho als seus fills.

Sí, tenim dret a esperar que Déu us farà la gràcia d'alçar la vostra caritat a la categoria d'aquelles virtuts perfectes que es fan aplaudir dels àngels i que són apuntades al llibre de la vida com acreedores a premi perdurable.

El salari familiar

PER J. MESSNER (Viena)

El fer que sigui una realitat el projecte que l'obrer casat tingui un jornal suficient per a sostenir la seva família és un dels problemes més apremiants de la reforma social. No cal fonamentar èticament aquesta necessitat, cal solament trobar el mitjà per a convertir en una realitat aquest manament de la justícia social. I això urgeix més per tal com en la nova organització social que s'opera en l'Europa central, és cada dia més general la convicció que l'estat i la societat que s'estructuren d'una faísó nova, no deixaran de banda aquest important problema. A Alemanya, d'ençà de la guerra, han estat diverses les temptatives per a donar al pare de família un jornal superior. Les experiències fetes fixant un sou familiar no van ésser massa falagueres tota vegada que les empreses procuraven compensar-se de les càrregues que del sou familiar els sobrevenien, col·locant solament obrers solters, amb la qual cosa s'obtenia un efecte contraproduent.

Darrerament s'ha pensat en les caixes de compensació que, després de la guerra, es van introduir a França i a Bèlgica i amb les quals s'han fet les millors experiències. La primera caixa de compensació es va fundar en 1917; avui aquestes caixes estan organitzades en tota la indústria. En aquestes caixes solament paguen els patrons atesa la quantitat pagada per jornals, o per l'extensió de terra conreuada en l'agricultura. És la caixa de compensació i no pas el patró, la que paga els subsidis familiars. (D'aquesta manera s'evita que les empreses ocupin solament obrers solters). La caixa ha de reunir les quantitats necessàries per a pagar els subsidis familiars de cada indústria o empresa.

Les caixes de compensació són de dues classes. O bé comprenen totes les indústries d'una comarca (en aquest cas hi ha una certa gradació de les aportacions), o bé comprenen les empreses d'una mateixa indústria; en aquest segon cas els avantatges per a certes indústries que ocupen quasi exclusivament obrers i obreres solters (per exemple, la indústria de confeccions) són molt més favorables. Les aportacions de les caixes al pare de família són setmanals, fixades segons el nombre de fills i l'edat d'aquests; es dona una prima per naixaments i un subsidi a les parteres.

Per tal de donar una idea aproximada de l'obra realitzada per aquestes caixes, publiquem algunes dades tretes d'un treball publicat pel director del Comitè central de subsidis familiars de França. En 1917 es va fundar la primera caixa de compensació; en 1920 se n'havien fundat sis, amb 50.000 assegurats, havent-se pagat 4 milions de subsidis. En 1926 hi havia 184 caixes amb 1.230.000 assegurats, havent-se pagat 100 milions de francs en subsidis. En 1932 hi havia 232 caixes de compensació amb 1.820.000 asse-

gurats, havent-se pagat 342 milions de francs en subsidis. Les nou dècimes dels pagaments són per salaris familiars; l'altra dècima correspon a premis de neixament, retirs i primes de casament. Els subsidis són diferents segons els indrets i segons les caixes; pel primer infant es pagava un subsidi de 25 - 50 francs per mes; per al quart infant entre 25 - 140 francs per mes.

A Bèlgica en 1921 existien 43 caixes de compensació, creades per iniciativa particular, de les quals formaven part 3.641 empreses industrials. Dels 578.789 obrers ocupats en grans indústries, 188.000 cobraven salari familiar que pujava la suma de 83 milions de francs.

Actualment hi ha més d'un milió d'obriers inscrits en el sistema de caixes de compensació. L'estat belga ajuda l'acció de les caixes de compensació fent comandes o compres solament a aquelles indústries que participen a les caixes de compensació.

Albert Thomas, el que fou director de l'Oficina de Treball de Ginebra, posà l'objecció contra les caixes de compensació d'iniciativa particular que aquestes caixes contribuïen a mantenir baix el sou dels obrers, tota vegada que el cost de sostenir la família havia d'ésser sostingut pels obrers menys carregats; després podien conduir a una relació patriarcal de les diverses indústries a la caixa; al llur isolament i a una gran dependència.

Totes aquestes dificultats desapareixerien, segons Thomas, si el sistema de caixes de compensació es basava en un altre fonament que abarqués tota l'economia; si s'estructurava com una espècie d'assistència de l'estat, o una mena d'assegurança per les càrregues anormals de la vida familiar. De fet, Austràlia ha realitzat treballs preparatoris en aquest sentit. A Neuseeland funciona des de 1926 un sistema, com se l'imaginava Thomas, que és una mena d'assegurança familiar per la qual les càrregues de la família són ateses pels ingressos de l'estat. Es donen subsidis setmanals d'un dos xílings pel tercer fill quan els ingressos de la família no traspassen les 4 £. A Neusüdwales s'ha introduït també des de 1927 una espècie de segur familiar pel qual el patró disposa un tres per cent de la suma de jornals pagats en un fons nacional i dona a cada família, per fill i per setmana, uns 5 xílings mentre els seus ingressos no arribin al mínim per viure fixat per les lleis.

És cosa fàcil de veure que si es volia convertir el subsidi familiar en una mena d'assegurança de l'estat, com volia Albert Thomas, l'assegurança social que ja avui està amenaçada i que s'ha de reduir, perillaria molt més encara, i això prescindint de les greus reserves contra l'assegurança social, tota vegada que en una societat i economia naturalment organitzades, són en primer terme les professions les que tenen confiada semblant missió. De fet les caixes de compensació tal com se les imaginava Thomas van ésser refusades a França i a Bèlgica. No hi ha cap mena de dubte que la realització del sistema de les caixes de compensació per assegurar el salari familiar s'ha de

NOUS MODELS

Cotxes 6 i 8 cilindres
Camions 1½ a 8 tones
Omnibus

Dodge-Brothers

VISITEU-LOS A

AUTOMOVILS EXHIBITION

Diputació, 35, 37 i 39 - Tel. 31575

portar a la pràctica seguint l'exemple de França i de Bèlgica. Precisament coordinant les caixes de compensació amb l'organització nova de la societat per estaments, ja s'endevinen les directives sota les quals s'han d'estructurar. El sistema de caixes de compensació que quasi està organitzat exclusivament per la iniciativa privada s'haurà d'organitzar estamentalment. Les caixes de compensació de la indústria francesa ja ens ofereixen certs punts de sustentació. Certament a França les caixes comarcals de compen-

sació han estat més avantatjoses per a repartir els pagaments d'una manera proporcional; però això es podrà encara superar per un sistema de compensació que compregui tots els estaments. Els detalls de l'organització, la quota a pagar i els subsidis a distribuir es trobaran. Que no s'esperí a emprendre aquesta obra capital de la reforma social!

(De la revista *Shönere Zukunft*, 17 de setembre de 1933).

Tenebres

PER R. RUCABADO

No sé si es recorden els que integren el "Front Únic" de sindicats de Gas, Aigua i Electricitat que estan, ja fa setmanes, parlant i preparant la vaga d'aquests essencials serveis, no sé si es recorden del cobrador Joaquim Baró Valero, de "Riegos y Ruerza del Ebro", assassinat el dia 13 de febrer de l'any 1919 en iniciar-se el conflicte de la *Canadenca*, aquella vaga tremenda de les companyies d'electricitat que féu històrics els mesos de febrer, març, i abril d'aquell any a Barcelona, culminada en la vaga general més greu que la nostra ciutat ha patit des de la Setmana Tràgica, vaga que sembla que hom vol repetir sens dubte per esbravament de la generació que no té memòria d'aquells dies llòbreges. En Pestània, capítol i historiador de la vaga de la *Canadenca*, no en parla, d'aquell atemptat, i és curiós i tothom pot interpretar com vulgui aquest silenci, ell que tant s'exclama pels obrers acomiadats, explotats i oprimits de les companyies elèctriques, que res no digui d'una víctima, més que explotada i oprimida, vilment assassinada. La mort d'En Joaquim Baró va ésser, però, un esdeveniment de gran soroll, escaigut en la primera fase de la mobilització sindical dels empleats i obrers d'aquella empresa. La *Canadenca* va oferir públicament diners als qui descobrissin els autors de l'homícid, —gest antipàtic, de mal gust i de mala justícia, però que demostra la sensació que produí la mort alevosa d'aquell pobre treballador. En Pestània no en parla, ni al discurs de Madrid on féu la història del moviment (1) ni al fascicle publicat temps després. (2) Ell sap per què. Però jo també sé, perquè recordo haver-ho sentit dir a empleats vaguistes, que el cobrador Baró Valero va ésser immolat perquè era addicte a la casa i perquè servís d'exemple als qui volguessin conservar lleialtat i obediència a l'empresa. Va ésser, segons frase textual, per a "donar el to" per a "donar avís" de com serien tractats els qui s'oposessin als decrets del sindicat que conduïa el moviment. No hi ha cap dubte que l'exemple fou eficaç, i en les ocasions nombroses que la vaga oferí de posar a prova la submissió del personal a les ordres de vaga i de desobediència militar, el record de la fi d'En Baró Valero va ésser decisiu.

També el "Front Únic" en mobilitzar, catorze anys després, el personal de gas i electricitat, en disposar-se a una vaga pròxima, comença a insinuar cap a quin costat ha d'estendre's el braç vindicador de la sanció sindical. A un dels manifestos i notes, publicat el 18 d'agost, es parlava ja de *gossos*: "avui ben els tècnics que no poden seguir essent el gos

de l'amo". Aquest llenguatge fa témer, donats els antecedents, que si esclata la vaga, la vida dels "gossos" perillará, com fa catorze anys la de l'infortunat Baró Valero. S'han exhibit llistes impressionants de sous fantàstics dels directores i dels enginyers estrangers, i hom alludeix i senyala els qui ocupant alts càrrecs han tractat com a bèsties els treballadors fills del país. Una cosa podeu tenir per segura, lectors, i és que en aquest episodi de la lluita de classes que es prepara, no perilla la vida ni el sou d'aquells alts empleats i tècnics estrangers que, ací com a Rússia, cobren grans sous mentre els indígenes, ací com a Rússia... s'ho contemplen! Si la vaga esclata, no perilla pas la vida d'aquells magnats (ni jo ho desitjo, és clar), sinó la vida i el pa d'aquests indígenes, i les armes que van engegarse contra En Baró Valero, fa catorze anys i mig, tornaran a engegarse, no pas contra els burgesos dèspotes i tirans, sinó contra els *Baró Valero*, contra els pobres empleats que, "gossos" o no "gossos", "esquirols" o no "esquirols", vulguin, en ús del seu dret perfectíssim, conservar per la casa on guanyen el pa —amb els seus pecats i tot— un mínim de lleialtat i adhesió, o bé atendre la necessitat justíssima i santa de no deseparar un lloc que és el més de pa per a ells i per als seus fills.

El Comitè del "Front Únic" dintre el qual figura en lloc preeminent el Centre Autonomista, prepara i escalfa la gent per a la vaga, i fins sembla desitjar-la i estimar-la. Referent al Centre Autonomista, ara embarcat per vies revolucionàries, i somniant procediments radicals, sentint desig de fer vaga, trenca amb la tradició d'aquell casal, moderat antany i equànim, quan l'hegemonia d'aquella generació que "sense vagues ni atemptats" organitzà i fundà la Comissió Mixta del Comerç de Barcelona a darreries d'aquell mateix any 1919, l'obra fecunda i pacífica de la qual ha arribat fins ara, fins que la nova generació la tira per terra.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de bracet amb la U. G. T. i de bracet amb una companya de molt més compromís, la C. N. T., el Sindicat Únic, formant un trio revolucionari, està cercant la manera de provocar la catàstrofe que seria la vaga de dependents de comerç, estament social fins ara el de més seny, i la mobilització revolucionària del qual seria un formidable avenç vers la subversió total de Catalunya, amb daltabaix moltíssim més fatal que la revolució dels rabassaires. Ho està cercant de moltes maneres. S'ha aliat amb els anarquistes de la C. N. T. i corre perill d'ésser arrossegat per aquests, que en matèria revolucionària pesen molt més (vegí's la divisió que suara ha esclatat, en el Sindicat Únic de Llum i Força, la qual divisió acabarà guanyant

“els qui duguin la lluita social a les més extremes conseqüències” (3) o sigui els qui peguin més fort. Ho està cercant amb les bases dels dependents de major (que inspiraren el meu recent article *La base de les bases*). Ho està cercant amb el projecte d'una vaga de 24 hores per a protestar de l'impost d'utilitats (la causa és justíssima, però el mitjà és injustíssim i reprovable).

Pel que respecta al conflicte de la llum i força elèctrica, el Centre Autonomista, la més catalana i la més patriòtica de les entitats que componen el “Front Únic, demostra estar atacada de ceguesa i demència. O bé els qui porten el moviment eren criatures quan el conflicte de la Canadenc l'any 1919, i no en tenen el mínim record i la seva inexperiència és igual a la seva irreflexió, o bé estan ells envaïts del mateix esperit de barbàrie i d'anticitadania que omplia als qui promogueren aquelles tristes jornades de febrer a abril, que poden simbolitzar-se en la paraula escrita al davant d'aquest article: jornades de tenebra.

Molt aviat són escrites les quatre lletres de la paraula *vaga*. Molt aviat és pronunciat aquest curtíssim mot. Costa poquíssim de parlar-ne, però les dimensions de la vaga de la llum i la força elèctriques de tot Catalunya són enormes, i molt més avui encara ho serien que en 1919. I només uns folls o uns insensats poden tan frescament i amb tal cinisme intentar l'abominable propòsit de deturar tot el treball, tota l'activitat de Catalunya, perquè avui la força elèctrica és el motor gairebé únic, en proporció molt major que fa catorze anys, causant a *tots els obrers de Catalunya*, no cal dir a tots els ciutadans, pobres i rics, burgesos i proletaris, el dany terrible de la cessació forçada de treball per la paralització de totes les màquines, i el dany espaventós de la fosca i tenebra, per la cessació de tot enllumenat públic en el territori de la Generalitat. Només unes autoritats de les quals es pot dir que són, elles també, “sense llum ni força” desproveïdes d'intel·ligència i d'energia moral i civil, poden contemplar passivament unes negociacions a base d'una amenaça tan criminal com ho és la de llançar tot Catalunya a la paralització i a la tenebra.

És ja cosa socialment intolerable que per a respectar el novíssim “dret de vaga” se sacrificuin els drets molt anteriors i molt superiors de tots els ciutadans, dret a la vida, en primer terme, drets primordials a la llum i al treball, indispensables absolutament per a la vida individual i col·lectiva, drets que ara hom impudicament amenaça preparant un atropell col·lectiu a un país de dos milions d'habitants. ¿Quan serà que hom s'adonarà que el dret de vaga, almenys en quant es refereix als serveis públics, no és un dret sinó un delictes? ¿Quan s'obriran els ulls i es comprendrà que el deixar expressament sense llum ni força motriu una ciutat, quan més, a milers de ciutats, pobles i viles, és un delictes gravíssim? Per justificada que fos la causa que es debat (millora de jornals o reducció del treball) no hi ha proporció entre la raó de la causa i el

terrible daltabaix social provocat per a defensar-la. Quina justícia seria aquesta? Per la millora del sou d'uns cents empleats causar a si mateixos en primer terme, perquè ells no serien pas excepció al general cataclisme, causar a milions de ciutadans el dany terrible, les pèrdues i perjudicis en tots conceptes múltiples i greus de la supressió de la llum artificial i de l'aturada de tota la força motriu que fa rodar les màquines de fàbriques, forns, etc., amb la conseqüència immediata de la paralització dels transports elèctrics (tramvies i ferrocarrils)! Allà on no hi ha proporció, no hi ha justícia. I no hi ha justícia allà on no hi ha humanitat.

Prou sabem que la dialèctica revolucionària consisteix a fer tot el mal que es pot, i dir que els responsables són els mateixos burgesos, per la seva intransigència. És una dialèctica hipòcrita i perversa que és hora de refusar. És hora de negar en rodó, amb fermesa, que la vaga, és a dir, *la violència* sigui l'únic mitjà de defensa obrera. No és cert, i si fos cert no ha d'ésser així, i caldria fer esforços tothom per tal que els obrers tinguessin altre mitjà de defensa que no fos la vaga i la violència. En realitat, la major part de vegades es plantegen els conflictes no pas per esperit de justícia, sinó per passió revolucionària. Qui estima *veritablement* la justícia, estima la pau al mateix temps i se senyala a si mateix les fites. Però els qui estimen la violència és que no estimen pas la justícia perquè, si no, es guardarien d'encendre i provocar injustícies majors.

Que es recordin els dies terribles i les nits més terribles encara, de 1919. Allí es féu l'experiència tràgica de com entenen la justícia els revolucionaris. Per causa de vuit empleats acomiadats — vull creure que injustament — s'atemptà contra la pau i el dret a la vida de tot Barcelona i de la major part de poblacions industrials de Catalunya. Constitueix sens dubte un atemptat social col·lectiu, atemptat ciutadà, llençar una ciutat a la fosca i a la vaga forçosa, deixar cents milers d'obers, milions de ciutadans sense treball i sense manera de poder menjar, perquè si menjaren en 1919 va ésser per acció de les autoritats i contra el disegni i la voluntat dels vaguistes.

Que es recordin aquells dies i setmanes llòbregues a partir del 22 de febrer de 1919, data inicial de la vaga, aquells dies en què deixaren de circular per manca de força elèctrica els tramvies, amb cases i botigues i carrers a les fosques, amb els episodis de la lluita entre l'autoritat, emparadora necessària dels drets primordials dels ciutadans per a proporcionar llum i força indispensables a la vida — autoritats, però, que millor complirien aquesta missió, impedit que ningú no preparés i organitzés aquella privació — la incautació de les fàbriques d'electricitat, els esforços dels enginyers militars i de l'armada per a posar-les en moviment, el mig corrent que s'aconseguí als primers dies, el tètric aspecte dels carrers, els problemes domèstics de la fosca, la mobilització dels obrers afectats als serveis de llum, aigua i electricitat,

BIOSER FORTIFICA

la rebel·lió i desobediència dels mobilitzats, atenent l'avis que el 9 de març el Comitè de vaga circulà amenaçant de mort els qui obeïssin el ban militar i advertint que aquell qui l'obeís "*hauria d'acceptar les conseqüències en la seva pròpia persona*", paraules d'eficàcia decisiva en els qui recordaven la recent *execució* del cobrador Baró Valero; els milers de detinguts i presos per raó principalment d'aquesta resistència; i les conseqüències que es multiplicaren i elevaren en potencial. La declaració d'estat de guerra, la *censura roja* a la premsa, les penyores sindicals de mil pessetes als diaris que publicaren en el ban de l'estat de guerra; la vaga general esclatada el 24 de març, la manca de pa i les cues al forn, la paralització per primera volta del servei d'escombraries, la vaga als escorxadors i als mercats, la vaga dels carterers, i la més odiosa i la més inhumana i salvatge de totes les immobilitzacions que successivament anava imposant amb freda barbàrie el Comitè de vaga: la paralització del servei de pompes fúnebres, l'haver decretat els anarquistes directors del moviment, que fos impossible enterrar els difunts, per manca de personal, per *solidaritat amb els obrers de llum i força*! I la defensiva social necessària: la mobilització militar de camions i autos, l'aparició per primera vegada del Sometent de Barcelona, i la derrota i desfeita dels sindicats, (això només temporal!) derrota confessada per En Pestaña en les paraules que clouen el record d'aquella "*huelga general del día venticuatro, de resultados nefastos y dolorosos para la organización*".

La tragèdia de la vaga de la llum i la crueltat dels agitadors sense entranyes queda estampada en els textos on el propi Pestaña (que avui s'escaandalitza hipòcritament de les violències practicades pels seus deixebles de la FAI) es vanava, mesos després, en el discurs de Madrid, de la potència sindical, de l'eficàcia i disciplina revolucionària assolida per l'organització obrera de Barcelona. Meditin els promotors del conflicte actual el diàleg entre un dels promotors del conflicte de 1919, espantat de la pròpia obra, intentant retrocedir davant de la magnitud del desastre que es preparava i la crueltat d'En Pestaña que ordena seguir endavant amb plena consciència i malícia del mal que s'anava a produir:

"Acordado que los obreros de los transformadores eléctricos abandonaran el trabajo, encontré a uno de los delegados que habían asistido, y compungido, casi con lágrimas en los ojos, me dijo:

"Mañana será un día terrible en Barcelona, pero no hemos tenido otro remedio. Hemos sentido todo el peso de la responsabilidad; hemos visto que vamos a hacer sufrir a la población un estado de excepción brutal; pero ¿qué hacer? ¿Quieres que nos entreguemos atados de pies y manos? ¿Quieres que nos humillemos ante la Compañía y que nosotros, que no hemos provocado un conflicto, pidamos perdón?"

"Yo le dije: "Sobre vosotros cae la responsabi-

lidad. No lo hagáis. Al fin y al cabo vale más ser altivos y orgullosos que no tener que humillarse y pedir perdón."

"Al día siguiente, a las cuatro de la tarde, Barcelona quedaba a oscuras. Comprenderéis el espectáculo de una población tan importante en que a las siete de la noche no hay encendida una sola luz y nadie pueda circular. Aquello era algo así como el fin del mundo."

En Pestaña pondera encara més l'esglai d'aquella nit, però segueix amb fredor brutal explicant les gradacions successives per a fer més agut el conflicte, més greu el turment col·lectiu.

"Entonces... recurrimos a que abandonaran el trabajo los obreros carreteros que transportaban el carbón desde el muelle a la fábrica. Se dió la orden oportuna y al día siguiente ni uno solo de los obreros carreteros se presentó a las cuadradas. Ya no había carbón en la fábrica." És a dir, ja no hi havia carbó per a fer gas, a la fàbrica del gas. I el cabdill bàrbar, s'emplena del goig del mal, a cada nova paralització de la vida ciutadana, a cada nou atemptat col·lectiu contra els seus pròxims. "Pasaron dos días e hicimos paralizar todos los servicios de limpieza. Las basuras se amontonaron en las calles. La Compañía sin ceder: nosotros sin rendirnos. Pasó un día más y los obreros de Pompas fúnebres abandonaron el trabajo". I aquí la barbàrie gaudeix del mal amb satànica rialla. "I era gracioso, era trágico, pero resultaba cómico, ver una pareja de guardias de seguridad llevando un ataúd sobre los hombros. Figuraos a dos guardias de Seguridad con carabina, sable y un ataúd..." "Ello era terrible, pero, ¿qué íbamos a hacer nosotros?" gosa dir el cinic responsable! (5)

Allò era terrible escriu el mateix leader responsable, i aquells dies terribles hi ha qui els torna a preparar en la més gran impunitat. A darrera hora corren vents d'arranjament i es diu que no es farà la vaga de llum i força. És igual. *La intenció basta*. Els qui porten la tenebra a dins, la intenció de tenebra, la voluntat de tenebra, hauran triomfat."

26-IX-1933.

(1) Contingut al volum d'E. G. Solano: *El sindicalismo en la teoría y en la práctica* (Bauzá, Barcelona, 1919), pàgs. 55 a 58 i 162 a 182.

(2) Angel Pestaña. *La huelga de "La Canadiense"*. Tipografia Cosmos, Barcelona 1924.

(3) En el meu article penúltim (núm. 631, 16 setembre) sortí equivocada la nota (2), en la qual hi havia la referència d'aquesta frase d'un periòdic socialista, que atribueix "dret de pegar" al sindicat que *peguí més fort*. V. el nostre article a CATALUNYA SOCIAL, núm. 203, 28 de març de 1925.

(4) Angel Pestaña. *Op. cit.*, pàg. 58.

(5) E. G. Solano. *Op. cit.*, pàgs. 170 a 172.

ERRADA. — En l'article últim *Vaga i treball* (núm. 632, 23 setembre), a la darrera columna un canvi de lletra alterava considerablement el sentit d'una frase. Allà on deia: "La posició del patró és l'única força" havia de dir: "La posició del patró és l'única forta."



CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA

CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

L'autonomia de la Universitat de Barcelona

Darrerament l'estat espanyol ha atorgat l'autonomia a la Universitat de Barcelona. S'ha creat un patronat els membres del qual han estat elegits, meitat per l'estat i meitat per la Generalitat. El Patronat, després d'una sèrie de deliberacions ha establert un estatut de la universitat autònoma força passador; ha decidit pintar de nou les parets del jove i ja envellit edifici de la universitat literària, ha acordat, igual que a les universitats americanes, — construir-hi piscines, ornar els patis amb sortidors, etc. Totes aquestes innovacions afalagaven extraordinàriament la joventut universitària que juga i no treballa. Però el Patronat ha tingut la pensada d'introduir un examen d'ingrés per a provar la suficiència de l'alumne que vol entrar a la universitat i això ja no ha agradat tant als estudiants i als que aspiren a ser-ho. Entre la població escolar els partidaris de la preparació manifestada en forma d'examen són pocs. La majoria dels estudiants es diuen: si tenim un títol de batxiller reconegut per l'estat i si tenim aprovats els estudis que l'estat reclama per a entrar a la universitat, perquè un nou examen? Arreu del món els títols que atorguen la suficiència per a emprendre uns estudis són reconeguts i són acceptats. Generalment l'examen de suficiència és introduït en les universitats per admetre aquells estudiants que, no posseïnt el títol legal per a ésser admesos, poden demostrar la preparació suficient per a entrar-hi.

En canvi és general l'examen d'estat que en la majoria de països d'Europa és obligatori a aquells alumnes que, acabats els estudis universitaris, desitgen exercir la carrera. Un examen d'estat que comprovés la suficiència d'aquell que, acomplerts els estudis, ha aprofitat els ensenyaments dels professors, seria una mesura altament beneficiosa per tots aquells que han de prendre les medecines d'un farmacèutic, rebre les visites d'un metge, o escoltar els consells d'un advocat. Aquest examen pres per persones competents, que no formessin part del personal docent universitari, satisfaria un desig bastant generalitzat en l'opinió pública que l'alumne hauria de trobar majors dificultats per eixir de la universitat que no pas per entrar-hi.

Els alumnes de la universitat encara haurien vist amb confiança la supressió dels examens que, avui per avui, constitueixen per ells una espècie de dimoni negre. Diuen els escolars de la universitat que és freqüent el cas que paguen una quantitat pujada per a pràctiques de laboratori i, que s'esdevé amb freqüència no menor que, durant el curs, no arriben a tenir a llur disposició el material indispensable per a les pràctiques de laboratori.

Succeeix també que un professor es queixa amb raó que els alumnes res no saben de la disciplina que ell explica; la ignorància llur l'indigna. Els alumnes, però, murmuren de baix en baix, quan pleguen la papereta amb el *suspenso*, que un senyor que, durant l'any, no s'ha acostat deu vegades a l'aula; al qual cinc auxiliars diferents han substituït a explicar l'assignatura; que desconeix els alumnes i n'és desconegut, no té dret a ocupar la càtedra.

Demés en el nostre país tothom exerceix l'ofici o

la carrera que no li correspon: en els temps heroics de la renaixença els sastres i rellotgers feien d'autors dramàtics, els arqueòlegs eren gent dilettanti i els dentistes eren barbers.

La cultura catalana, degut al fet que molta gent no ha encertat la vocació, ha patit molt d'aquesta multiplicat d'activitats. *Tothom ho havia de fer tot; tot era per fer*. Aquesta darrera dita justificava la ineptitud i la ignorància de molts que ocupaven llocs que no els corresponien. I aquest fet s'ha produït també en la vida acadèmica. Anys enrera més d'un home de ciència quedava meravellat de les múltiples activitats de certs professors de la Universitat. I encara avui potser són excessives les d'alguns catedràtics. Si bé és cosa difícil d'aconseguir, l'home de ciència, el catedràtic, hauria d'ésser un asceta; un home que visqués la ciència durant les vint-i-quatre hores del dia per a ell i per als seus deixebles.

A l'Europa central on la universitat és autònoma és costum dels estudiants de cercar els professors que tenen per a ells una particular suggestió en les llurs explicacions, o en el tracte personal llur. I l'estudiant peregrina d'universitat en universitat fins que topa amb l'home que necessita.

El primer símptoma bo de l'autonomia de la universitat catalana és l'haver desvetllat el sentiment d'iniciativa de l'estudiant. Es diu que centenars d'estudiants de la universitat de Barcelona emigren a altres universitats espanyoles i molts que hi havien d'entrar enguany, conscients de les prerrogatives que el títol de batxiller atorga, no creuen cosa oportuna subjectar-se a una prova de suficiència, i escolleixen universitats d'altres regions espanyoles per a emprendre els estudis. Segurament uns i altres volen fer la prova no d'assignatures sinó de veure si topen amb l'home que necessiten.

En els moments d'establir l'autonomia a la universitat és altament confortador el veure com l'estudiant català, mogut per un sentiment profundament tradicional retorna a l'Edat Mitjana. Durant els segles XIII i XIV els escolars catalans que estudiaven a Montpeller, Bolònia i París, eren molt nombrosos. També des d'ara els estudiants catalans que se n'aniran a pouar la ciència pels regnes d'Aragó i de València, seran en legió.



ACADEMIA BAIXAS

Carrer Pi, 1, primer - BARCELONA

DIBUIX I PINTURA

Dibuixos artístics i industrials. Classes per a les escoles d'Arquitectura, Enginyers, Aparelladors, Peritatges i Belles Arts.

Local amb entrada Independent per a senyoretes

L'actuació de les dretes

PER J. CIVERA I SORMANÍ

Ens anem destruint mútuament. No ens donem compte que en aquests moments caldria donar la sensació que tenim capacitat per a governar-nos. Els qui són polítics contemplen amb una gran fruïció la desfeta de l'enemic, però els qui són simplement patriotes es planyen que els catalans donguin un espectacle tan poc edificant.

No som suspects en aquesta matèria i, per tant, ningú no sospitarà que nosaltres intentem defensar l'actuació dels homes que militen en els partits d'esquerra. Si ens planyem de l'estat actual de la política catalana és perquè ens sap greu que els nostres adversaris ens puguin dir que no sabem governar-nos.

Els qui defensen un ideal polític s'aboquen a la finestra per a contemplar l'adversari com agonitza en mig de la plaça pública. A la nostra terra la gent que professa un ideal, no llança al carrer per a convèncer els indiferents, sinó que espera la desfeta de l'enemic per a poder triomfar.

Quan les forces enemigues van a la desbandada, despleguen la bandera als quatre vents per aprofitar-se de la força de la gent dispersa. Per això al nostre país en compte d'exposar doctrines, preferiria inutilitzar l'adversari. Els homes mai no els hauríem d'atacar. Les lluites personals són pròpies dels pobles incultes.

Segurament si em llegeixen els qui són partidaris de desacreditar i menysprear els homes que pertanyen als altres sectors polítics, interiorment protestaran de les meves paraules. Si protesten, els preguntaré si saben què cosa és practicar la caritat.

Quan el Govern sectari que ha caigut promulgava lleis atemptatives a la nostra dignitat, els eterns protestataris deien: deixeu-los fer, ja es desacreditaran. No eren partidaris d'aquelles lleis, però no feien res per aconseguir que fossin derogades. Seien còmodament en les flonges cadires del casino, i es feien la il·lusió de fer caure el govern repetint als amics una frase més o menys enginyosa. Aquesta és la mentalitat de la majoria de la gent que milita en els partits anomenats de dreta.

No creieu que seria preferible actuar intensament, sense esperar la desfeta de l'adversari?

Són molts els qui creuen que en les pròximes eleccions municipals triomfaran les dretes. Per què fan aquesta il·lusió? És que s'han posat en contacte amb el poble per a demostrar-li que les esquerres el porten per mals viaranyos? No han fet cap esforç per convèncer el poble. Si creuen que guanyaran les eleccions és perquè els regidors esquerrans han administrat malament els interessos de la ciutat. Si els haguessin administrat bé creurien que es mereixen un nou triomf? A l'home que té un ideal, no li interessa saber si l'adversari administra bé o malament. El que vol és que triomfi la seva ideologia.

Les revistes que sostenen els elements de dreta de Madrid, causen un efecte deplorable. No cerquen en aquelles revistes un article doctrinal. Combatent l'adversari fent espetegar el fuet de la sàtira. Diuen penjaments de les autoritats i recullen els rumors malèvols que perjudiquen la honorabilitat de l'adversari. Quan governava el dictador ens deien que

haviem de respectar els poders legalment constituïts i que no era just que llancéssim per terra el prestigi de les autoritats. I què fan ara aquells elements amb les autoritats de la República?

Els homes de certs sectors, fins arriben a adoptar posicions que estan obertament en contradicció amb les normes pontificies. Si els feu observar que no obren bé us diuen sense donar-se compte de la gravetat de llurs paraules: "el sant Pare està mal informat". És possible que un catòlic pugui fer aquesta afirmació? A Espanya és possible perquè hi ha moltíssims catòlics que no són romans. Alguns dels qui tenien influència en l'antic règim van aconseguir que no arribés fins al nostre país la llum de Roma. Eren catòlics, apostòlics i... espanyols. Si tots els qui es diuen catòlics fossin veritablement romans, tindrien en compte les normes del Sant Pare sobre l'actitud política que cal adoptar en els moments que perillen els interessos de l'Església.

Hi ha gent que monopolitza el catolicisme i, no obstant, no es recorda que a Roma hi ha el Sant Pare que és el cap suprem de l'Església. No es recorden del Vicari de Crist perquè no el veneren ni l'estimen. Recordo que quan el Papa va recobrar la seva llibertat, una personalitat del camp catòlic que s'ha distingit pel seu desafecte a les coses de Catalunya, ens digué aquestes paraules reveladores de la mentalitat de certs senyors de la dreta: no hem d'estranyar que el Papa vulgui ésser lliure perquè *era alpinista*. Em va fer tant mal aquest comentari tan poc "romà" que vaig restar una bella estona sense poder descloure els llavis. Trobaríem molta gent d'aquesta mena. Ells són profundament catòlics, però volen que el Sant Pare beneeixi llur programa polític.

Creieu que és una cosa trista l'espectacle que estan donant la majoria dels homes que s'anomenen de dreta. Si alcen una mica la bandera que tenen a les mans, veureu que darrera d'ella no hi ha sinó una lluita d'interessos. I el catolicisme? I la defensa de la civilització cristiana? Tot el que té caràcter espiritual interessa a molt poca gent. En els moments de prova és quan es coneixen els homes desinteressats i veritablement espirituals. Quan serà que sentirem una veu pura que dirà als homes de bona voluntat que lluitin i s'uneixin per a defensar el regnat de Jesucrist!

Catalans!

Ja teniu el llibre que esperàveu!

MÈTODE DE FRANCÉS

Francès-Català

per Raoul Massé i Ramon Sugranyes

Des d'ara l'estudi del francès us serà fàcil i agradable
Apreneu la llengua germana
per la vostra pròpia llengua!

De venda a l'EDITORIAL i ESCOLA MASSÉ
Canuda, 2 — Barcelona, i a totes les llibreries

Ptes. 6

Carnet setmanal

L'esquerra, partida en dos. — Esquerra Republicana de Catalunya, el partit causant de tots els desastres de l'hora present en terres catalanes, ha esdevingut esberlada. Per una banda, els soi-disant intellectuals del partit, a base de mentalitats formidables com els senyors Lluhi (el defensor de l'amor lliure en plè Parlament) i el senyor Comes, i d'altres així mateix inèdits; per l'altre costat, la terregada, formada per tot allò que ni tan sols arriba a l'alcària dels primers, que és ben poc demanar, per cert.

Ja feia temps que les dissensions eren conegudes de tothom. Però ara han estat palesades en un manifest (document carrincló, però que diu algunes veritats com punys) que, publicat pel grup de "L'Opinió", és una formidable acusació d'errors i incapacitats, sense que això vulgui dir que en restin nets de culpa els mateixos que el signen. El dia dels 74 anys d'En Macià, els dissidents de "L'Opinió" el varen obsequiar amb aquell monument literari, sens dubte per fer-li més feliç la festa al President de la Generalitat.

Vol dir això alguna cosa pràctica? Sensiblement, no. El resultat pràctic d'aquella divisió hauria de manifestar-se davant el poble, en període electoral; però com que llavors haurà arribat l'hora del repartiment de la sopa en forma de càrrecs públics, es quasi segur que les diferències seran llimades i les asprors convertides en suavitats i blanors. Per caçar els vots del pobre poble, tots a la una, senyors! Ja, sangrant-se en salut, diuen els manifestants d'ara que, amb tot i els pecats comesos i amb tot i les diferències profundes, ells no trenquen la disciplina del partit i ells formen part de l'Esquerra. Tots tenen por d'adoptar resolucions definitives que poguessin fer-los perillar l'acta que tenen a les seves mans i les mil pessetes consabudes.

Tant més haurà d'ésser així per quant saben els esquerrans de tota mena que el carro electoral es desvia del camí, que l'opinió està fatigada i els pot donar un surt a l'hora menys pensada i esperada i que, per tant, cal fer mans i mànegues per arregar la colliteta que, dividits, hauria d'ésser ben migrada.

El que cal és que ho sigui del tot, amb divisions o sense. I així ho haurà de fer el poble de Catalunya si encara l'hi resta un xic d'instint de conservació de totes les nostres coses pairals i de tots els valors espirituals i fins materials d'aquesta terra.

Els socialistes davant el nou Govern. —

Els de la U. G. T. s'han trobat despatxats de les seves posicions, que ells consideraven tenir poc menys que en forma d'un cens vitalici i perpetu. Havien format un bloc parlamentari de ciment armat, i creien que amb ell es podien defensar contra l'opinió del país que restava indignada davant la seva obra par-

tidista i destructora de la nostra riquesa i de la nostra pau. I creien també que amb això en tenien prou per a resistir anys i anys, fins el màxim que la Constitució permet.

Un bon dia, però, es van trobar desnonats i llançats del Govern per l'opinió pública, primer, i per la més alta magistratura de l'Estat, després. I l'esperit de revolta començà a manifestar-se en aquell enorme Largo Caballero que es resistia, plebeament, a donar posició al seu successor en el Ministeri. I han acabat de la mateixa manera i amb la mateixa inelegància amb què havien viscut, sense glòria i sense honor. Allò del "bel morire" no havia estat dit per a ells, evidentment. I el dia en què la crisi els llançà del Poder, feren tota mena de gestos descompassats i ordinaris, molt a to amb la seva significació.

I després, no cal dir que han volgut exercir de Papu de la por. Notes dels elements dirigents del partit, seques, aspres, amenaçadores, han anat apareixent en la premsa; però no han produït altre efecte que una riallada general amb que les ha rebut el país. Foragitats del Poder, tots sabem quina es la seva força: una "Casa del Pueblo", a Madrid, i el cacicat d'en Prieto a Bilbao, d'on, ajudant Déu, haurà d'ésser foragitat també en futures eleccions. Mentrestant, els obrers autèntics han vist el joc d'aquesta gent que es deia liberal i feia lligams amb la Dictadura i que ara volia implantar des del Govern un feixisme demagògic i aterrador d'Espanya. Sortosament, s'ha estat a temps d'evitar-ho, i per sempre més han estat foragitats, amb el seu aliat Sr. Azaña.

Que la mort els sigui lleu i que mai més no puguin venir a torbar la pau del país, cosa no pas difícil si tots els elements socialment conservadors es posen en el seu lloc de combat.

Marcel·lí Domingo és un home pintoresc.

— Ja coneixiem la despreocupació del Ministre més fracassat que fins ara hagi estat conegut en aquest país; però no ens en pensàvem tant. Mireu que escriure un article en "El Liberal" l'endemà mateix de la crisi elogiant tota l'obra del seu govern i declarant que durant aquell període havien fet els governants un aplec de virtuts cíviques i d'austeritat enormes, és tot un cas fenomenal! Però ¿que no hi va haver cap ànima pietosa que davant d'aquell article li digués al mestre tortosí allò tant corrent a Catalunya de "no teniu padrina perquè us alabi"?

Ara en Domingo es menja el pa (no massa dur, però, ara com ara) de l'exili i segurament que porta a cap els estudis convenients per a una altra Reforma agrària o cosa semblant. Ell és home de grans plans a base de literatura fàcil, de quiosc; però quan arriba l'ocasió sap aprofitar-la per a ell i els seus amics. Si no, que ho digui el President de l'Audiència de Tarragona senyor Terré, que tranquil·lament ha passat de la Presidència a una Direcció General i després se n'ha tornat de la Direcció a la Presidència (¿no havíem quedat que els càrrecs judicials havien d'ésser independents i imparcials?); el senyor Nogués, que

ACCIONS A TERMINI

Informació • Compra-Venda

Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda

L. GOMIS

Corredor de Canvi i
Borsa-Fontanella.15

desfilà per les Direccions Generals d'Indústria i de Comerç, ja que era tant capaç per a una com per a l'altra; el senyor Berenguer, de Tortosa, cunyat seu, que passà de l'Abogacia tortosina a la Direcció D'Aduanes (ell, l'home que segurament no havia vist mai cap Aranzel); el senyor Noguer i Comet, l'home dels homenatges a dojo, el que llançà a Carrasco de la Presidència del Comitè Cotonaire (30.000 de l'ala) i que ara fa tota mena de papers ridículs per a conservar-la, després d'haver passat pel Govern Civil de Tarragona, etc.

Què en farà ara Domingo de tot aquest exèrcit de tècnics? Perquè l'estrella d'aquest home està completament eclipsada, fins a tal punt que, si no es coaliga amb l'Esquerra, ni tan sols tornarà a ésser mai més Diputat per Tarragona.

Esperem les seves noves i transcendents actuacions. Ell que en dos anys ha dictat més lleis (incomplides, és clar) que cap estadista estranger en vint anys, segons ell mateix confessa!

¿És que després de la seva catastròfica actuació ministerial podria mai més ésser Diputat en un país d'opinió viva un home com aquest?

Els radicals, eufòrics. — L'alegria els surt per la pell i pels ulls. Això de veure Rocha Ministre de la Guerra, i Guerra Ministre d'Obres públiques, etc., els ha produït un efecte tan detonant, que no saben ben bé com explicar-lo a hores d'ara. El seyor Pich i Pon, sobretot, no es cansa de donar notes a la premsa, de presidir reunions i comitès, de pronunciar discursos (?) i de passar la mà per totes les espatlles amb un aire de protecció que esborrona. Per a ell no hi ha problemes, puix que tots els existents han quedat resolts davant la pujada de Lerroux al Govern. Això l'hi resulta, però, un xic amarg per quant veu que els radicals tenen poqueta força electoral a Catalunya i, sobretot, perquè es fa càrrec de la impossibilitat d'ésser ell Alcalde de Barcelona, càrrec que tota la vida ha envejat i que ara, per la maledita democràcia l'hi detenta un home de tant poca consistència com l'Aiguader. És l'única nota negra d'en Pich enmig de l'eufòria general (¿sap el que vol dir eufòria el senyor Pich?, doncs és una parauleta que ha fet fortuna i que ell hauria d'incorporar al seu

lèxic a condició de no trabucar-la, és clar). Però què hi farem, Don Joan? No totes vénen per Sant Joan (i valgui la cacofonia).

El nou Govern. — No direm que hagi estat del gust de molta gent, que esperava una altra cosa, però almenys ha produït la satisfacció d'enderoccar el passat.

Es diu que el senyor Lerroux farà bona obra. Amb que deixi inútils i pràcticament malmeses determinades lleis anteriors, en tindrà prou l'opinió pública, de moment. Però cal senyalar camins per a l'esdevenidor. I és clar que no serem nosaltres qui ens refiem d'un govern radical pel dia de demà. Per a nosaltres, aquest govern té dues notes que ens en separaran sempre: l'anticlericalisme estúpid, segle dinou, i l'anticatalanisme en el sentit de Catalunya, no pas de partit polític. I la primera mostra va derivar de la sessió de l'Ajuntament de Barcelona, de divendres, 22 de setembre, on els amics de Lerroux es produïren amb la tònica de sempre, de perfecte marmaneres de mercat. Ni han sofert renovació ni en poden sofrir. ¿On són els seus mentors i la seva gent de cultura? I si no tenen gent ni materials ¿amb què han d'edificar?

Cal estar, doncs, a l'expectativa i no abandonar posicions. Sobretot nosaltres que sabem perfectament la distància que ens separa d'aquesta gent i que anem guanyant camí dia per dia i hora per hora.

Es diu que el dia 2 s'obriran les Corts. Allí s'aclariran moltes coses i tots sabrem a que atendre'ns. Però és evident que aquestes Corts ja no poden tirar més, ja que veritablement el problema de l'última crisi no es va plantejar entorn del Govern, sinó entorn del Parlament. Amb això, cal que tots ens preparem davant l'evidència que han de tardar molt temps les eleccions, que poden ésser renovadores per a Espanya sencera i per a moltes coses que tots volem i estimem. Deixem, doncs, de banda l'actitud dels altres, i anem nosaltres purament al nostre objectiu. Que amb una minoria de cent-vint o cent-trenta diputats dretans — que, si Déu vol, és el mínim que tindrem — ja no hi ha Govern que pugui governar per camins massa separats del sentit del país.

Els esquerrans, fins ara han tancat les escoles congregacionistes, atemptant així a la cultura del país.

Els esquerrans, en canvi, no han pogut substituir aquelles escoles ni és de creure que en molt temps ho puguin fer. Els manquen locals, material, mobiliari, professors competents. Els manca tot.

¿És a base d'aquest sectarisme foll, que no repara en els atemptats a la cultura, com vol aquesta gent civilitzar el país i portar la pau als esperits?

Catòlic: saps els teus deures individuals i socials davant el problema de l'ensenyança. Compleix-los.

Un nou triomf catòlic a Viena

PER JOAN LONGI

El Papa Pius XI ha tramès la Benedicció apostòlica i paraules de felicitació al canceller d'Àustria, doctor Dollfuss, pel discurs pronunciat a l'Estadi de Viena el dia 9 de setembre, i per l'èxit de les esplèndides festes religioses celebrades a la capital d'Àustria.

El dia 9 de setembre, en la primera gran reunió del Congrés catòlic, després dels discursos del cardenal La Fontaine, Patriarca de Venècia, Legat del Papa i de Guillerme Miklas, President de la República, parlà el canceller Dollfuss, vivissimament aplaudit per les quaranta mil persones, que omplien l'Estadi de Viena. L'insigne home d'Estat, que actualment és l'admiració de tot el món, afirmà la necessitat de l'educació religiosa de la joventut i demostrà que les forces morals del cristianisme són necessàries per a la reconstrucció dels Estats. Després digué aquestes paraules memorables: "La història ens assenyala, en els nostres temps, una tasca de renovació estatal, social i econòmica. El camí, que hem de seguir, és el que condueix a un Estat cristià i nacional. Les encíclics pontificies ens donen les lliçons exactes; i, en la restitució de la nostra vida pública, nosaltres volem sincerament posar en pràctica els principis cristians. Crearem bases i organismes corporatius de conformitat amb les orientacions de l'encíclica *Quadragesimo Anno*. Encara que siguem una modesta Nació, volem tenir la glòria d'ésser la primera Nació que reforma l'Estat sobre la base d'aquest document papal".

Dos dies després, en la imponderable manifestació del *Front patriòtic* a la Trabrennplatz, el mateix doctor Dollfuss pronuncià un discurs d'importància política. Recordà els grans fets històrics que Viena commemorava aquells dies: l'acabament de la magnífica catedral de Sant Esteve i el triomf de l'Europa cristiana en la batalla del 12 de setembre de 1683. Després vingueren temps funestos. El liberalisme anà traient l'Església de la vida pública. Més tard, el marxisme encara fou pitjor per al poble austríac que el liberalisme. Especialment a Viena, el marxisme portà el domini materialista amb les seves conseqüents brutalitats i obligà l'Església a sostenir aspres combats en defensa de l'escola. Però aquests temps han finit. L'hora és arribada de reconstruir l'Estat sobre base cristiana. La política del Govern austríac no va contra les dretes ni contra les esquerres. Han finit els temps de l'hegemonia política, com els del liberalisme i del marxisme. No hem de permetre que el nou Estat pugui ésser destroçat per les lluites dels partits polítics. Hem de fer que sigui l'Estat alemany d'Àustria, cristià i social, sobre la base d'un sistema corporatiu i sota la direcció d'un Govern autoritari, que no vol pas dir arbitrari. El *Front patriòtic* ha d'ésser un moviment nacional, independent de tot partit. El *Front patriòtic* ha de combatre tot element negatiu i destructiu, i aplegar, en un feix, totes les forces animades de bons sentiments, per a treballar en la reconstrucció d'Àustria. Tot això vingué a dir el canceller Dollfuss, en el tan comentat discurs del dia 11 de setembre.

Pot semblar una mica aventurat algun projecte del canceller austríac. Però és indubtable que ell està decidit a portar a la pràctica tot el seu programa, com ho manifesten la recent modificació ministerial i la nota oficiosa, que serví d'explicació. I també és indubtable que no fou cap fatxenderia dir que, en l'Estat austríac, han ja passat els temps del liberalisme i del marxisme. Ara el President de la República en persona ha fet repetides vegades solemnes declaracions del més pur i concret catolicisme, que Sa Majestat Catòlica, l'Emperador d'Àustria, no s'hauria atrevit a fer l'any 1912, en el Congrés Eucarístic Internacional de Viena.

Com a mostra, són interessants alguns fragments del discurs que el President Miklas pronuncià en la clausura del Congrés catòlic: "No és lícit ignorar que en els nostres dies s'esdevé una gran renovació intel·lectual. L'època de la laïcització de l'esperit europeu, que tingué efectes desastrosos en la vida privada i la vida pública, agonitzant s'atansa a la seva fi. Després de la violenta extirpació de l'esperit cristià de la vida dels pobles, que fou el gran pecat de les generacions passades, s'imposa ara la necessitat de recórrer novament a les coses sagrades. Nosaltres, els catòlics, coneixem aquestes coses sagrades, i sabem on són i on cal buscar-les. La Santa Església ens ofereix els mitjans de salvació en els bisbes i sacerdots, i, en primer lloc, en el seu Cap, el Vicari de Jesucrist en la terra. Ella ens els ofereix en la paraula i els escrits dels Papes, de Sant Pere ençà, en la llarga dinastia dels Sants Pares, fins als nostres dies, fins a les immortals encíclics del nostre Sant Pare, Pius XI, gloriosament regnant. Amunt els cors!, catòlics germànics. Vosaltres no heu d'ésser els darrers en escoltar la veu del Senyor, no heu d'ésser únicament seguidors inconscients dels nous campions de Déu de les altres nacions, sinó que heu de formar l'avantguarda dels combatents i la sentinella d'honor a l'entorn de la Creu. Heu d'ésser els ganfaroners del món, com ho foren els vostres avantpassats. Particularment nosaltres, els austríacs, ens sentim cridats i obligats a una missió escollida. En la solemne hora present, volem prometre correspondre a la nostra missió amb les nostres millors forces. Ho prometem a la presència de l'Altíssim, davant de la Santa Creu erigida en aquesta plaça... Amb humilitat cristiana i confiança en Déu, prometem acomplir la noble missió que Déu ha volgut assenyalar a la nostra pàtria. Nosaltres regularitzarem la situació de casa nostra, no pas seguint les idees efímeres de la presumpció humana, ans seguint les lleis de Déu i conformant-nos a les veritats i les directrius del Successor de Pere. Essent jo, en aquesta hora solemne, per disposició benigna de la Divina Providència, el representant suprem de la meua pàtria a l'ensems que l'interpret del nostre poble catòlic, adreço ara, amb profunda commoció i també amb l'adhesió sincera de les dotzenes de milers de catòlics aquí reunits, àdhuc en nom de tota l'Àustria catòlica, un prec a Sa Eminència el Cardenal Legat: que vulgui humi-

liar als peus de Sa Santetat Pius XI els més fervorosos regraciaments i obsequis i la humil assegurança de l'obediència més filial de tota l'Austria catòlica. Amb amor i fidelitat, amb veneració i gratitud, el Cor d'Europa saluda el Papa de Roma; Austria tributa el seu devot homenatge al Pare de la Cristianitat".

Tot això i altres coses per l'estil digué el President de la República d'Austria, entre els frenètics aplaudiments d'una multitud immensa, en diverses ocasions de les festes de Viena. I ho pogué dir en una majoria socialista. La renaixença catòlica d'Austria, manifestada amb irresistible esclat i atraient sinceritat en les festes commemoratives, excita el respecte i l'admiració de tothom. La premsa no catòlica parlà de les festes, amb criteri objectiu i de vegades amb simpatia. Els edificis de la ciutat, àdhuc el Palau del Municipi, aparegueren adornats. La majoria socialista no anà a rebre el Legat del Sant Pare, però li trameté una salutació per mitjà dels regidors catòlics.

Les festes commemoratives de la batalla del 12 de setembre de 1683 contra els turcs, han estat un nou triomf del catolicisme a Viena i a Europa. I aquest triomf, després d'una sèrie d'anys de lluites socials i polítiques, algunes sagnants, té una significació extraordinària i exemplar. Vol dir una llarga i difícil batalla ben guanyada i de conseqüències duradores.

Els herois que prepararen i mereixeren el triomf, no foren pas oblidats. El Legat del Papa visità la família del President de la República, l'esposa i els dotze fills, i també l'esposa del canceller austriac, que feia poc havia sofert una operació quirúrgica. Però, abans havia anat, amb tota la legació pontificia, al cementiri, a oferir homenatge i pregàries

a monsenyor Seipel, en la seva tomba. Després, el mateix Legat visità la modesta cambra on morí l'exemplar sacerdot. Es una cambra al costat del convent de religioses, d'on ell era senzill capellà. El cardenal àdhuc volgué preguntar, a l'infermera que l'havia assistit, detalls de la darrera malaltia.

Monsenyor Seipel, modest professor de moral i sociologia, però home de profunda doctrina catòlica, d'idees clares, de criteri equilibrat, de caràcter dúctil i de voluntat indomable, en la política nacional i la internacional, no solament salvà Austria d'una completa ruïna, que semblava inevitable, sinó que també posà els fonaments i estructurarà un Estat modèlic. El canceller Dollfuss pot continuar admirablement la tasca del canceller sacerdot, perquè posseeix les mateixes eficaces qualitats.

I tant l'un, com l'altre, han fet triomfar la idea catòlica en el món modern, perquè eren homes d'oració i podien comptar amb el principal factor dels èxits, que és la protecció de Déu. Causava una forta impressió edificant veure monsenyor Seipel celebrar la Santa Missa. I, per a conèixer la religiositat del canceller Dollfuss, cal veure el recolliment amb què s'atansa a la Sagrada Taula, i la manera com s'illumina el seu rostre i s'enfervoreixen els seus llavis, només d'agenollar-se davant d'una imatge de Nostre Senyor o de la Verge Santíssima.

El canceller Dollfuss està impregnat del més autèntic esperit cristià. Així, no hi ha perill de trobar en ell certs principis del naturalisme modern, que alguns sociòlegs catòlics d'idees obscures ens han volgut presentar com a doctrines tomistes, quan no són sinó teories russonianes. Recentment, parlant de la pretensió d'unir Austria a l'Estat alemany, deia el canceller Dollfuss: "Per a mi, com a cristià, l'ànima de l'home és més important que la seva raça".

Tercera Assemblea d'"Acció Popular"

(Vich, dies 29 i 30 de setembre i 1 d'octubre)

Són moltes les entitats i socis d'"Acció Popular" que s'han inscrit per a prendre part a l'assemblea d'enguany que se celebrarà a la ciutat de Vich. Els temes i conferències anunciats són de la més viva actualitat.

Per altra banda, la ciutat de Vich, bressol de la Renaixença catalana, es mereix una visita de tots els socis d'"Acció Popular" i dels subscriptors de "**Catalunya Social**". Els records de Balma, el Museu Episcopal, la catedral decorada són monuments que bé es mereixen ésser coneguts de tots els catòlics de la nostra terra.

El primer manament de la Llei de Déu.-Obligació d'estimar-lo

PER FRA BRU D'IGUALADA

Diu l'Esperit Sant en el llibre de l'Eclesiàstic, parlant de la Llei: "Qui la cerca amb simplicitat i amor, serà omplert del seu esperit, però, a la inversa, qui obra insidiosament, alambinant-la i masegant-la amb ridícules interpretacions, hi trobarà la seva ruïna."

Tal esdevingué amb els Fariseus referent a la magna qüestió sobre quin era el gran manament de la Llei de Déu. Malgrat d'aparèixer en el decàleg amb claror meridiana, malgrat que el Senyor preceptuà als fills d'Israel que es fessin unes franges en les puntes de llurs mantells i escrivissin els manaments per tal que els llegissin freqüentment, tot i això, com que, amb llurs interpretacions, cercaven l'escorça i no l'esperit de la llei, essent el primer manament de la llei el de l'amor a Déu el més espiritual de tots, se'ls féu fonedís de llur enteniment i de llur cor, i el trencaven a cada pas, com ho comprouen llur duresa i relaxació. Eren morts en vida perquè desconeixien l'amor. "Qui no estima Déu, és mort".

Semblantment esdevé en els nostres dies referent a aquest mateix precepte. L'amor de Déu s'ha fet fonedís gairebé del cor dels homes. Són pocs els qui, afanyosos d'aconseguir un coneixement més lluminós de Déu i de les seves perfeccions, per tal d'amar-lo, com diu l'Evangeli, amb tot llur cor, amb tota llur ànima i amb llur esperit, li demanen com S. Agustí: "Noverim te, noverim me", "que us coneixi i que em conegui". O bé que exclamin com el Seràfic P. S. Francesc, en la nit de la impressió de les Sagrades Llagues, dalt La Verna: "Oh Déu meu! ¿Qui sou Vós i qui sóc jo?"

Com s'explica aquest desamor divinal? La raó és òbvia. És que no es coneix Déu. Diu S. Agustí: "És possible conèixer una cosa i no estimar-la, ni fer-la, però el que és impossible és estimar i fer el que ens és desconegut". L'escalf de l'amor està en relació directa amb el coneixement de la cosa amada.

¿És, per ventura, que a Déu no se'l pot veure, per estar lluny de nosaltres, i "el que els ulls no veuen el cor no en dol?" A la inversa; Déu està tant a prop de nosaltres que viu dins de nosaltres mateixos. "Ell ens ha fet i no som pas nosaltres els qui ens hem donat l'ésser". "En Ell, diu l'Apòstol, vivim, ens movem i som". "Les perfeccions invisibles de Déu se són fetes intel·ligibles, després de la creació del món, per les obres que Ell ha fetes", escriu Sant Pau als Romans.

"Qui no sap veure Déu enmig d'aquest devessall de llum provinent de tota criatura, diu S. Bonaven-

tura, mostra que és cec; qui no es desperta davant d'aquest estol de pregoners de les glòries divinals, mostra que és sord; qui davant de l'obra de la creació no hi sap veure Déu com a primer principi, manifesta que és un estult."

¿Heu observat el que esdevé al nostre esperit, quan en una d'aquestes nits serenes d'estiu ens posem a contemplar aquesta munió de mons que giravolten damunt de la nostra testa? La nostra ànima resta embadalida, frueix d'un repòs i serenitat inefables, roman extasiada. Hi ha moments que davant de tanta llum i bellesa hom se sent obligat a aplaudir i a caure de genolls en terra. A qui es desitja adorar? A l'Autor de tanta meravella, al gran Ordenador de l'Univers, a Déu.

En l'eclipsi ocorregut l'any 1902, vaig llegir que en el moment d'amagar-se el disc solar, en veure la gent en ple dia brillejar les estrelles i a l'entorn del sol planetes que mai no havien vist, en contemplar tan grandiosos espectacle, sobtadament tothom esclatà en aplaudiments entusiastes, i àdhuc es veié a molts que llagrimaven d'emoció i contentament. ¿A qui aplaudien? A Déu. Què els feia llagrimar? El goig de veure'l tant a prop.

El famós pintor Josep Vernet, trobant-se en alta mar, enmig d'una esfereïdora tempesta, quan la nau més perillava d'ésser engolida per les avalotades ones i ningú no romania segur a coberta, demanà per amor a Déu al capità de l'embarcació que el lligués fortament a l'antena per a fruit més plenament del meravellós espectacle. ¿Què desitjava l'ànima d'aquest pintor? Admirar, adorar i veure de prop a Déu.

La causa, doncs, del desconeixement i desamor a Déu no és la situació llunyana de Déu respecte dels homes, car es deixa veure sempre d'aquells qui el cerquen amb simplicitat, sinó en l'orgull i tossuderia llur de no voler-lo veure. Alguns arriben, per aquesta via passional, tal vegada a ésser castigats per Déu amb la privació de la vista de l'ànima.

"¿Per ventura, diu el filòsof Baltes, a qui negués la llum del sol podria castigar-se'l més severament que llevant-li la vista corporal? Així mateix, ¿amb quin càstig més terrible pot Déu provar els qui neguen o refusen veure les seves bondats en la creació, que castigant-los amb la impossibilitat de veure'l?" Cal afirmar, no obstant, que aquests casos són excepcionals i les excepcions confirmen la regla.

Essent, doncs, l'obra de la Creació com una torrentada de l'amor diví, que cedint voluntàriament i generosa a la seva inclinació de comunicar-se, es desborda per tot l'Univers per tal que l'home vegi de prop les seves bondats, qui no l'estimarà verament? ¿Qui no li mostrarà el seu amor, adorant-lo pel seu Senyor suprem amb actes d'adoració de tota mena? Qui no li servirà agraïment pregon?

BIOSER FORTIFICA

D'OBRERISME

Temes d'actualitat

La jornada de treball. — Aquest tema és el preferit, avui dia, per quantes persones es preocupen de les qüestions socials, i no cal dir per aquelles a qui personalment els afecta, patrons i obrers. Quasi tant com la qüestió dels salaris, que, al cap d'avall, pot dir-se que és la mateixa qüestió: qüestió de cèntims.

"El temps és or", diuen els anglesos, i aquesta veritat és fonamental en la ciència econòmica. El temps és, veritablement or, i totes les operacions comercials es basen en el temps, i tots els deutes els va liquidant el temps.

Així com l'aire, l'atmosfera, és el primer element de la vida fisiològica, així també ho és el temps per a la vida mercantil. I aquest immens, imponderable, benefici del temps, l'ha donat Déu a tothom, amplament, quasi pot dir-se que indefinidament.

El temps és el que va amortuint i liquidant els deutes fantàstics de la Guerra Gran, i solament el temps acabarà amb tots ells.

Vegi's, ara, si en té d'importància la qüestió de les hores de la jornada de treball. És essencial, tant com la qüestió de l'import dels salaris. Si de les vuit hores de feina que avui regeixen arreu, en rebaixem dues, haurem augmentat d'un vint-i-cinc per cent el cost del salari, de manera, que el patró que pagui, per exemple, vuit pessetes de jornal als seus obrers, si aquests en compten de vuit hores sols en treballen sis, al patró, el jornal que paga, li resulta dues pessetes més car que abans, és a dir, a deu pessetes. Una veritable catàstrofe econòmica.

Hom resta astorat de com es tracten qüestions tan vitals com aquestes amb tanta superficialitat, com si fos un joc de nen.

I quant a la producció, les conseqüències d'aquesta rebaixa d'hores, són també catastròfiques. El volum de l'obra produïda es rebaixa, automàticament, una quarta part. Se'ns dirà que ara hi ha un excés de producció, però aquest fet és purament accidental, no treu cap força al nostre argument.

Es tan enorme la importància del temps en la jornada obrera, que l'Oficina del Treball, de Ginebra, la tracta amb el sentit d'oficialitat i de internacionalitat que és ben pública, i és objecte d'una assiduitat i vigilància que no posa en cap més qüestió de les moltes en què intervé.

¡Com deu estar de sorprès i alarmat el cap d'aquella Oficina en veure com aquí es juga amb els números fixadors de la jornada obrera!

* * *

La qüestió de les màquines. — D'aquesta ja en parlen fins les dones. L'altre dia unes quantes obres hi feien brometa, i tan sèria que és aquesta qüestió! Això que el maquinisme acabarà per fer inútils els braços dels treballadors i ens donarà feta tota la feina, provoca una visió del món del treball pertorbadora i punyent. Les obreres a què ens referim es preguntaven, entre rialleres i corpeses, què en farien dels "homes de casa" quan no haguessin de treballar per guanyar-se la vida. ¿Qui es quedarà, preguntaven, amb el que les màquines produeixin?

¿Qui mantindrà les llars obreres? I, sense treballar, essent el treball ben ordenat la salut i l'alegria de les nostres famílies, ¿què en farem "dels nostres"?

La imaginació del poble vola com les papallones, i aquest tema es presta a fer-la volar. Una de les obreres més assenyades digué que "encara n'hi ha per dies perquè haguessin de preocupar-se ara d'aquesta qüestió", però una altra contestà que "de les jornades de 12 i fins 14 hores, que eren cosa corrent, el segle XIX, segons diuen els vells, a les de 8 i fins 6 hores que són de moda, la davallada és grossa i ràpida, i dona molt a pensar..."

Aquest enorme fet social de l'excés de maquinisme fa temps que és objecte de seriosos estudis i fortes preocupacions. L'enemiga contra les màquines és general en la massa obrera. La qüestió és tan complexa com valuosíssims els interessos afectats, i es necessitarà molt de temps i molta prudència i grans encerts per encarrilar-la bé i anar resolent els grans i greus conflictes que enclou i provoca.

De moment caldrà no deixar-se entusiasmar pels prodigis sorprenents, gloriosos si es vol, de la maquinària, ni abatre's pels seus resultats en bona part de l'economia obrera. Com tots els problemes, conté moltes facetes i paradoxals efectes.

No perdem de vista que de l'ús a l'abús hi ha una diferència enorme. ¿De què no abusa l'home?

* * *

Les Borses de Treball. — Tan bon punt Largo Caballero anuncià el projecte de creació de les Borses Oficials municipals de Treball, donàrem el crit d'alarma des d'aquestes mateixes pàgines de CATALUNYA SOCIAL.

Oficiàrem de profetes amb la convicció plena, (molt raonable), que, per desgràcia, encertàrem. Totes les nostres prediccions s'han complert amplament.

Les B. O. T. no han estat més que un parany per a caçar obrers, i un instrument polític-social per a esclavitzar-los i convertir-los en vots electorals i en carn de canó quan fos necessari.

De tot quant han projectat i realitzat els socialistes des de les esferes del poder, aquests dos anys llargs que ha durat la seva tirania, res més ben pensat per a ells i de més maliciós i dolent per a tots que aquestes Borses.

La Llei de Termes Municipals, que és el seu complement, constreny els treballadors de cada localitat a treballar dins del seu terme i sota la fórmula socialista, horriblement despòtica. Les mal anomenades Cases del Poble han substituït de fet en infinitat de pobles, els Ajuntaments, i com que en elles sols es dona feina als obrers associats, resulta que se'ls plantejava aquest terrible dilema: o fer-se socialista o morir-se de gana. ¡Tria!

La Borsa de Treball, arma despòtica de tots els obrers, únicament serveix per arrenglerar aquests i prendre'ls la filiació i... la llibertat!

I ara no diguem res del que suposa per als patrons i propietaris rurals aquesta Borsa i aquesta Llei. Suposa quelcom pitjor, si és possible, que pels mateixos obrers: opressió, estancament, impossibilitacions, enrunaments, tirania.

Els desastres produïts per aquestes dues lleis han arribat a tal grau, que si no es deroguen promptament, el feixisme camperol serà un fet fatal, irresistible...

J. J. C.

FOMENT DE PIETAT

OBRES TEATRALS

PER A HOMES

La Llum de l'Establia (Pastorets nous), per Mn. Marià Tubau, Prev. Quatre actes.**La Fúria**. Drama, per F. Bonaventura. Tres actes.**Llar morent**. Drama, per Mn. R. Saborit, prevère. Tres actes.**Ling-Fu**. Comèdia, per V. Coma i Solei. Tres actes.**Els misteris de l'Hostal del Sol**.**Una Creu vora el camí**. Fantasia poemàtica, per Josep Miracle. Un acte.**Diners que sagnen**. Comèdia dramàtica, per Mn. Francesc Gay. Tres actes.**La força de la tradició**. Drama, per Joan Civit i Josep Farré. Tres actes.**Soldats de Crist**. Episodi tràgic, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev.**Sang Tortozina**. Drama històric, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.

PER A NOIES

L'Esposa virginal. Poema dramàtic, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.**Fabiola**, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Quatre actes.**La Rosa beneïda**. Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Tres actes.**La venjança de la reina**. Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.

PER A NOIS

El màrtir de l'Eucaristia. Drama, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.**Quadrets i diàlegs catequístics**, per Mn. Josep M. Viadín, Prev.

FOMENT DE PIETAT

BIBLIOTECA D'EXERCICIS

OBRA NOVA

Acaba de publicar-se el volum V d'aquesta Biblioteca i que porta per títol

Explanació dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola

Segona setmana

Primera part

Volum de 296 pàgines

En rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4'50 ptes.

FOMENT DE PIETAT

OBRA NOVA**Missió Providencial de Santa Teresa de Jesús Infant**

per

Ferran de Sagarra i de Siscar

八

Volum de 192 pàgines

2 pessetes

BIBLIOTECA BALMES

Vol. IX

Any 1933

Analecta Sacra Tarraconensia

FASCICLES PUBLICATS:

Fasc. I. **Ensayo sobre las consecuencias físico-matemáticas de la teoría tomista de la materia y forma**, por David García, C. M. F.

136 planes

8 ptes.

Fasc. II. **Estudis Històrics.**

288 planes

10 ptes.

EN PREMSA:

Fascicle III. **Bibliografia Hispànica.**

J. URIACH Y C.^A S. A.

Bruch, 49

Telèfon 24640

SERVEI A DOMICILI**Comestibles:** Conserves, Vins, Licors, Xampanyes, Cafès Moka, Caracolillo, Puerto Rico, Tes, Yerba Mate.**Perfumeria-Bisuteria:** Selectes creacions i novetats.**Perfumeria:** Extractes, Locions, Romquina, Brillantina, Dentífrics, Pòlvors d'arròs, sabó líquid, Champooing.**Drogues:** Productes Químics, Desinfectants, Insecticides, Herboristeria, Pintures, Esmalts, Vernissos, Articles de neteja, etc.**ECONOMIA****Balsells****SASTRE**

Pl. Urquinaona, 4

Tel. 24954

OSTRAINALaboratori: **Casa Santiveri, S. A.**El millor reconstituent orgànic. Preparat amb la part calça de l'ostra. **RIC EN FOSFATS.** Especial per als vells i nens i molt eficaç en la neurastènia, cerebral, anèmia, tuberculosi i malalties dels ossos.

Call, 22 - Balmes, 5 - Trafalgar, 7 - Mallorca, 247

RECORDEUPER LLANTERNES
DE PROJECCIÓPER APARELLS
DE CINEMA**CASA CUYÁS**

Ronda Sant Pere, 4 : BARCELONA

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: no juguis a la Loteria; la millor rifa és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'Estanc i Loteria del carrer de "Fernando", núm. 32 (ara Fivaller) i qui sap... Trobaràs també tabacs, segells, timbres de totes classes i preus — No et descuidis del bitllet de Nadal.

ATENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 73372. — Barcelona

RUBI

35

(Barcelona)

"ENDAVANT"

FRANQUEO
CONCERTADOCATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA